

СТОРИНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ДЕЩО ПРО РОБІТНИЧИЙ РУХ В БРЕНТФОРД, ОНТ.

Брентфорд — це місто індустріальне. Що до числа фабрик, то вони зачисляються до четвертого з ряду міст в цій Канаді. Жителів числять там омаля 35 тисяч. Місцеві фабрики виробляють переломні фармерські інвентар, вітаві, різного роду металеві товари. Друга з ряду фабрик цієї індустрії є зараз в повнім русі. Деякі з них працюють навіть на два зміни. А проте деякі мають наробити змушена такі відстані на сезонної роботи.

Нашу місцевість замешкують переважно Англії. Після них йдуть такі національності: Німці, Українці, Польщі та Мадяри.

Що до професійних кміт, то існують лише в металургійній промисловості і в мідній металургії. Модерні мають свої кміт лише в кількох інших галузях. Всі інші робітники мають в них самих шапак не з'організовані. Так само дрітні мешки залізничники з деяких галузів виходять і на страйк в часі війни, але коли вони виходять одного дня на страйк, то на другий день вертаються до роботи. Відтак поліція й кміт, що їх відчасу страйки організували. Це так з тіми шапак, де працює в більшості чужинський елемент.

Фабрики працюють день по 9 годин. А ті, в яких є кміт модерні, то роблять тільки 8 год. Вони ніби й схиляються говорити, бо не виходять ні година ні половина години. В кожнім разі це є дійствит. Можливо, що і в цім світі нема такої системи як тут. А ось як воно до того дійшло.

Після світової війни, загорілась цілому світу класова боротьба між працюючими і капіталом, щоб втримати рівень життя, який робітництво було здобуло перед тим. В ті часі вийшли на страйк і робітники Брентфорду, передовсім ті, що мають свої кміт. Неюніні робітники тих-же шапак вийшли також на страйк ніби є "симпаті" до страйкувців. В дійствит вони були до цього примушені, бо що вони могли робити, коли цей перший робітник не зробив форми і не відіслав її. Всі прові фабрики робили далі. Страйкувці робітники виставили на страйку один тиждень і виграли. Виграли в цей спосіб, що коли до страйку працювали вони по 9 годин денно, то після нього працювали лише 8 годин і 40 минут за ту саму платню, що попередно. А чи думаєте, товариші, що бодей ці маленькі здобутки втрималося? Ні! Незадовго після цього настала економічна криза, почався асестій в шапак, скоротили дні праці, зрізали й заробітну платню, а разом з тим впади жертвами тих 20 хвилин. Тепер фабрики примушують знову своєю роботою поза 8.40 в правді не продовжували, але платять вже за 8.40, а не за 9 годин, як це було вперше.

Ще гірше маєть справу в текстильній індустрії. Тут роблять переважно робітники. І також не з'організовані. Платня їх дуже нужденна, бо від 7 до 9 доларів в тиждень. Ну й жині і беруть з того! І таке що і нас діється. Правда, є ще робітники свідомого завдання і вони зараз в кміт. До них належать плотники, залізничники машиністи, карпентери, муляри, електротехніки, барбері, кравці і робітники інших професій.

Далше, що до робітничих партійних партій, то тут є "Незалежна Партія Праці", яка з'явилась заснована в 1917 році. І за той час зробила вона деякий поступ. Вона поставила кандидатів на мейора і алдерменів. Мейор був вибраний через 2 роки по порядку. Відтак з'явився також два алдермени. Відтак з'явився мейор алдермен вибраний до онтерійської легіслатури, а в минулому провінційальних виборах він з'явив поновно вибраний туди.

Ось це все, що відноситься до робітничого руху цієї місцевості.

ПРИХОДИ КАПІТАЛУ.

Переглядаючи тутешню буржуазну пресу, зауважив я в однім числі вказ, який говорить, як колосальні збитки одержує міст набагатіший фірм в Злучених Штатах. Це ті збитки, що приніс їм пролетарський колектив своєю тяжкою працею. Повинні замануватись, котрі то є ті фірми і кілько кожні з них мала чистого зиску за 8 дт, починаючи від 1917 до кінця 1924 року.

- 1) United States Steel Corporation \$818,285,481.00.
- 2) Standard Oil of New Jersey \$599,188,918.00.
- 3) American Telephone & Telegraph Co. \$465,000,000.00.
- 4) Henry Ford \$522,441,951.00.
- 5) General Motor Corporation \$337,480,613.00.
- 6) General Electric Co. \$216,863,566.00.

В згаданих вказі сказано далше, що Генрі Форд був на найвищій шабелі своєї сили в 1922 р., бо в цім році мав він чистого зиску \$115,797,361.00.

Чистий зиск Телеграф енд Телеграф Ко. в 1925 р. вивисив \$107,405,406.00, а зиску Дженерал Мотор Корп. вивисили в тім році \$106,484,756.00. За 1917 рік ставала компанія мала зиску \$24,219,565.00, а за 1918 рік мала вона як \$137,533,377.00 зиску. Зиску з останнього року припадають

В ДЕСЯТИ РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

Свят Сейнт Мері, Онт.
Стараним відділів ТУРФДім і Жинсекції відсвятковано у нас в середу, 16 червня, десяти роковини смерті великого нашого поета, каміонера, Івана Франка.

Колі відіслася куртина, на сцені стала тишина. Зі сцени представився очам присутніх великий портрет поета, високо піднесений в гору і прибраний вінком живих квітів і червоними прапорами, що зробило на присутніх дуже сильне враження. Далі в глибокій тишині снідала оркестра з 25 осіб.

Концерт відкрив т. Г. А. та повним присутнім чому українське робітництво цілою Канадою шанує пам'ять поета-каміонера і чим він заслуговує собі на це. Описав згаданий товариш відіслав життєпис І. Франка.

По скінченню вступного слова з'явився на сцені оркестра відіграла маршів, а закінчила свій виступ похоронним маршем, за що присутнє робітництво нагородило виконавців бурю оплесків.

Слідуючою точкою було відітання реферату на тему: "Чим дорогий і рідний Іван Франко для працюючих мас?" Реферат відіслав тов. Іван Ішан, а присутні вислухали його уважно.

Одвікатка "До світа", що її опісля відіграно, вимагала досить зловожущого. Присутнє робітництво було зворушене, дилежсь, як панські наміри змушувались над безборонними робітниками.

Товариші і товаришки, що виступили з деклямаціями, вивисили з них досить добре, за що були нагороджені трітими оплесками присутніх.

Чергова точка, терет-спів, була виконана також дуже добре, а пісня зарукала слухачів, бо кожний лизув дулю в рідні сторони, де "зелений густесняк, немаче справний рай".

На закінчення вступної програми хор відіслав "Ви жертвою в бою не рішні злягай".

Оце так святкували річницю смерті Івана Франка тутешні з'організовані робітники, відіслав належну пошану своєму невмирущому поетові. Так поступили з'організовані робітники, які не беруть участі в робітничих святкових обходах і не цікавляться новітнім робітничим питанням. І з тої то нагоди ми, робітники, які гуртуємось при відділі ТУРФДім, кличемо до тих товаришів з поза організації!

Товариші і товаришки! Ставайте в ряди свідомих робітників, приходьте до нашого приміщення, а ми широким вибілем. Ставайте в ряди борців за вивільнення капіталістичного ярма. Приходьте і ви своєю годою до будови вільного ладу.

Вперед, під прапор свободи! Пам'ятайте на слова нашого великого Каміонера Івана Франка:

Треба твердо нам стояти,
Не лякаться, що впер перший рад,
Хоч по трупах наперев ступати,
Ні на крок не вертатися назад.

Невідомий.

БІБЛІОТЕКИ ПРИ РОБОТІ.

Сейнт Джан, Н. Б.

Читачам "Укр. Роб. Вістей" відомо, що в Сейнт Джан нема робітничої організації. З другої сторони тут є бракує всяких реакцій — балласт. Сейнт Джан, де мають найбільше відділів в Канаді, бо тут навіть біблійні проповідники — за радикалами.

Під час вечора з роботи вулицею, побачив я, як під годин невідомо відбувся мітинг. Це було ще і я зрадів, бо думаю, що це робітничий мітинг. Але я дуже помилився. Це була "армія спасення". Дивлясь, а на другий вулиці знову мітинг. Аж не певно свої — думаю в собі. Але ні — це був баптистський. Плу далше надібно третій мітинг. Там разом вже не радів, що це наш робітничий мітинг, і не помилився. Це був мітинг біблійних проповідників нової релігії. Тут я вже задержався, бо хотів послухати, що то є на "нова релігія". Проповідник говорив між іншим таке: "Кожний чоловік має свого бога. Робітник вірує в свій дім (якого не має), читає журнал, як тримати в нім порядок і це його бог". За попис сказав проповідник, що вони всі служать богові лише за гроші. Проповідник говорив далі до слухачів: "Я не хочу, щоб ви перестали молитися, але молитесь тільки розумно. Нині світ йде до міра і всі говорять, що хочуть міра. За римського панування була 14-тисячна армія, що завойовала мір на землі, а нині є 14-міліонна армія. Війна 1914 — 1918 років була в інтересі капіталу. А що церква діла робила? Вона благословляла як одних, так і других і говорила: дайте, боріться, це ваш найбільший обов'язок". І на війну коштувала 5 мільярдів доларів".

Проповідник "поучав" далі, як то світ держиться на трох речах: на релігії, "бізнесі" і політиці, а відтак й про те, як то бог післав на землю одніогого вольногого сина, щоб той змінив мір. Описав зійшов ще в баллаці на чорта, келью і смерть, а на закінчення не забув згадати й про соціалізм. Та тут йому не стало сил і він закінчив свою "науку" молитвою.

Робкор П.

ДІЛОВІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Р.З.Т. В ВЕЛАНД, ОНТ.

Оцим подаємо до відома членам і членкиням відділу Робітничого Запозомого Товариства в Веланд, Онт., що ділові збори відділу Р.З.Т. відбулись дня 4. липня в Укр. Роб. Домі на 6 вулиці, в годині 2-ій по полудні (старий час).

Кожний член і членкиня повинні обов'язково бути на зборах на час!

За Заряд Відділу: В. Гуцька, М. Бойчук, голова, секр. скарб.

"Укр. Роб. Вісти", це одна з українських газет в Канаді, що виходить три рази на тиждень. Нехай буде вона в кожній хаті робітника і фармера!

ЗВІТ З ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОІЗДКИ В САСКЕЧЕВАНІ.

Саскатун, Саск.

Провісний Комітет ТУРФДім Саскечевану вивис мене на обіді в Саскечевані перед провісний організаційний з'їздом, який відбувся в Саскатуні в дні 17, 18, і 19 червня. Поїздка моя тривала тільки один місяць, а це, від 15. травня до 15. червня.

Поїздка не була аж надто успішною тому, що провісний Саскечеван переважно фармерський і в цей час року фармери були зайняті весняними роботами в полі.

Однак все-ж таки на мітингах було присутнє поважне число слухачів. У відділах ТУРФДім, які вже по організовані, робота йде трохи мляво. Причини ті, що багато товаришів примушені вихідати з місцевостей на роботу, щоб заробити літом на кусок хліба, а також в деяких відділах робота припинилась з причин тих, що деякі товариші і товаришки втягали в організацію особисті свої справи. Це боляк в деяких відділах, що потрапляє час від часу на нашу організацію.

Тому товариші повинні вже раз зрозуміти, що організація будується не для особистих справ, а для добра трудового загалу. Правда, це страйчається в новозаснованих відділах, але і там воно не повинно бути. Щоби досягнути нашу мету, ми мусимо вимести з організації всі непорядки і незгоди, а працювати солідарно на освітньо-культурній полі, бо тільки там праця принесе здорові очі, де згода й братня любов. І це є гаслом нашої організації ТУРФДім.

Мав я кілька мітингів в місцевостях, де нема наших відділів, а є надія, що в там з часом поорганізуються відділи ТУРФДім.

Фармери по довім тяжким досвіді почали перекопуватись до правди і до брехні.

Поміж фармерами роками їздять наші "високоговорючі" і тільки те й робили, що апелювали до фармерів за зеленими на річки "народні" цілі. Дайте на сприту іаєа, дайте на випук Галличин, дайте на елементарську шкіль, дайте на бур-посланню церкву, дайте, дайте, подайте й адалася, що не буде кінця тому подобию.

А щоби доказати, що наші панки не ширши осміть між фармерами, що старались тримати їх в темноті, так от доказ: будучи в околиці Порктоуну (а це твердження патріархату і риканських релігійних сект) в той час, коли свідоме робітництво і фармерство святакувало десяти роковини смерті І. Франка, багато бою таких фармерів, що навіть не мали поняття, хто був Франко, бо їм до цього часу ніхто про него не говорив.

Щоби виврати інших братів фармерів з тої темної ями, в якій їх ще тримають річні "просвітителі" від доларів, то на це потрібні більше чесної і примірної роботи. І от з'їзд ухвалив дати користис резолюції, тільки треба, щоб Провокм Саскечевану при допомозі відділів перешти ті резолюції в життя, а це буде допомогою для нашої організації і для наших товаришів фармерів.

Товариші фармери! Киньте сварку про релігію, а зверніть увагу на освіту. Організуйте й організуйте о-свідоміть себе, а потім зверніть увагу на фармерську молодь, яка на жалю поза танцями і пітькою нічого не знає. Що цьому винен? Ваша віра, товариші, бо, щоби виховати дитину, треба самому бути вихованим.

А виховання можна здобути тільки в фармерсько-робітничій організації і в читальній робітничо-фармерській літературі. Тому дай нашим робітничим класам буде. Всі фармери і робітники до освітньої організації, якою в Канаді для українських фармерів і робітників є ТУРФДім! Всі до читання своєї преси "У.Р.В.", "Ф. Ж." і "Робітничий"! Ніхто нас не освідомить, тільки ми самі чорноробити мусимо здобувати знання своїми спільними зусиллями.

Фінансовий звіт з обідки.

Приходи:	
Фіроманський звіт з обідки:	
Кемсек	5.00
Вергіт	5.00
Канора	5.00
Беврегед	6.40
Порктоун	10.00
Ріджайна	6.80
Мус Джо	7.75
Бінфет	7.75
Пердью	4.50
Разом	\$54.70
Росходи:	
Залізничний квиток:	
Саскатун — Прогром	\$1.65
Саскатун — Ворман (ретори)	1.00
Саскатун — Вака	2.95
Вака — Кемсек	7.00
Кемсек — Кеюра	85
Кемсек — Кеюра	85
Кеюра — Порктоун	1.10
Порктоун — Вилворбук	55
Порктоун — Мелвія	95
Мелвія — Ріджайна	3.35
Ріджайна — Мус Джо (ретори)	2.60
Мус Джо — Бінфет (ретори)	9.20
Ріджайна — Саскатун	5.60
Саскатун — Пердью (ретори)	2.55
Дрібні росходи	1.00
Разом	\$41.30
Повторення:	
Приходи	\$54.70
Росходи	41.30
Остало для Прогрому	\$13.40

Від імени Прогрому складаю подяку всім товаришам, які жертвували на мою поїздку.

Т. Кобзей.

Замітка: В Кеюрі не було колекції, але товариші доставили мене карою до Вергелі і це потягло кошта.

А НАША АРМІЯ ЗРОСТАЄ!

В останніх тижнях слідуючі товариші і товаришки придбали для нашої газети нових передплатників:

Михайло Карпюк в Фозет, Онт. придбав одного піврічного передплатника.

Василь Татарин в Іглвуд, Е. К. придбав одного щорічного передплатника.

Л. Федорів в Торонто, Онт. придбав одного щорічного і одного піврічного передплатника.

Василь Пруський в Мінакі, Онт. придбав трох кварталних передплатників.

Параска Голк в Коамен, Ата. придбала одного щорічного і одного піврічного передплатника.

М. Чабан в Іст Килдонан, Ман. придбав одного кварталного передплатника.

О. Феній в Іст Килдонан, Ман. придбав одного піврічного передплатника.

Іван Процак в Іст Килдонан, Ман. придбав одного піврічного передплатника.

Юрко Глазів в Іст Килдонан, Ман. придбав одного піврічного передплатника.

М. Колодарубський в Іст Килдонан, Ман. придбав одного кварталного передплатника.

Іван Коозор в Іст Килдонан, Ман. придбав одного піврічного передплатника.

Я. Семенов в Ді Пес, Ман. придбав одного щорічного і одного піврічного передплатника.

І. Е. Рожанковський в Форд, Онт. придбав одного щорічного, одного піврічного і одного кварталного передплатника.

І. Меленко в Форд, Онт. придбав одного щорічного передплатника.

В. Гадже в Віндзор, Онт. придбав одного щорічного передплатника.

Н. Черніський в Форд, Онт. придбав трох щорічних, чотирох піврічних і чотирох кварталних передплатників.

В. Гавалко в Форд, Онт. придбав одного щорічного і двох піврічних передплатників.

С. Пуйда в Форд, Онт. придбав одного піврічного передплатника.

П. Чепеско в Вест Форт Вільям, Онт. придбав двох піврічних передплатників.

Павло Томин в Медісон Гет, Ата. придбав одного кварталного передплатника.

Трансвий Комітет в Нордгет, Ата. придбав одного щорічного передплатника.

С. Катрусак в Тейлортон, Саск. придбав одного піврічного і одного кварталного передплатника.

І. Бачинський в Бінфет, Саск. придбав одного кварталного передплатника.

А. Дорбанський в Гонтер, Онт. придбав одного щорічного передплатника.

Роско — Костиков в Белво, Ата. придбали одного піврічного передплатника.

П. Градовий в Медісон Гет, Ата. придбав одного кварталного передплатника.

А. Понур в Едмонтоні, Ата. придбав одного піврічного передплатника.

С. Гаврилшин в Енейкокс, Б. К. придбав одного щорічного передплатника.

А. Шамбарський в Ді Пес, Ман. придбав одного піврічного передплатника.

ПІКНІК КОМПАРТІІ КАНАДИ!

СТАРАННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО МІСЬКОГО КОМІТЕТУ КОМПАРТІІ КАНАДИ У ВІННІПЕГУ

— відбується —

В НЕДІЛЮ, 4. ЛИПНЯ Ц. Р.

НА МЕЖДУГЕЛ ФАРМИ, ІСТ КИЛДОНАН

ВЕЛИЧАВИЙ

ПІКНІК

Місце пікніку те саме, що й минулого разу. На пікніку будуть смачні перекуси, холодні напитки, різні спортові гри і танці і т. ин. На пікніку буде грати оркестра під проводом тов. Н. Гоцуляка.

МІСЦЕ НА ПІКНІК ЧУДОВЕ.

ЯК ІХАТИ: Беріть стрічку "Килдонан" і їдьте нею аж до кінця. Там треба перестати на "Сейнт Пол" кару (що коштує три центи) і їдьте нею аж до Fortier Ave. Вся їзда коштує 8 центів. На місці вас стрінуть представники комітету.

ІДЬТЕ САМІ Й КЛИЧТЕ З СОБОЮ СВОІХ ЗНАОМОМХ.

В РАЗІ НЕПОГОДИ ПІКНІК ВІДБУДЕТЬСЯ В СЛІДУЮЧУ НЕДІЛЮ.

ПРОСЬБА О ПОМІЧ.

Арбака, Ман.

Я ніше підписаний мам нещасний випадок 5. березня цього року, який зробив мене каліком. Того дня я зібрався взяти фіру дров до залізничної станції. Коли я хотів сісти на сідло, одні кміт сінув і штепелюга вдарил мене так сильно в ногу, що переломил ногу ніше коліна.

Цей нещасний випадок зробив мене нездатним до праці, я не в силі тепер заробити на життя для своєї сім'ї. Жаль серце стискає дитини на семеро малих годоляних і неодітих дітей, яких навіть не можу післати до школи. У нашій околиці за останні три роки майже все збійжало вимокло, а минулий рік був найгірший. Навіть гордовина вимокла й багато фармерів мусили купувати бараболі і каштуну.

І коли до цього загального нещастя мені ще й вломлю ногу, то можете уявити собі, товариші робітники й фармери, яке мое життя з малими дітьми. Тому я змушений просити ширший український загал о поміч, а зокрема прошу моїх одесельчан з села Бродок, повіт Заставна, з Буковини, змисловитись над моєю родиною і допомогти мені в моєму нещастю. Хто тільки відчуває людське горе, то прошу усемерно, будіть так добрі, пришліть мені поміч, за що я й моя родина наперед складаємо мам щире спасіння.

Колі мені нога згоїється і я зможу працювати, тоді буду з цією силою старатися у всякій можливий спосіб належати віддячитись моїм добродіям.

Жерти прошу слати на адресу: М. Hueul, P.O. Arbakka, Man.

ИДИМ ВСІ НА ПІКНІК ТУРФДІМ В КЕНОРА, ОНТ!

Повідомляється всіх робітників і фармерів, як також робітничий і фармерський, що стараним відділу ТУРФДім в Кенора, Онт., устроєний в неділю, 4. липня ц. р. коло Ребіт Лейку

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК.

Місце пікніку гарне і всім добре знаме. Відділ ТУРФДім приготує багату програму. Буде багато всяких несподіванок, будуть спортові гри за нагородою, а при буфеті холодні напитки і перекуси.

Початок назначено на год. 10. зраня, щоб в той день загально всім доволі повеселитись, як старшим так і молодшим.

Товариші і товаришки! Приїжджайте або приходіть на наше підприємство громадян і кличте своїх сусідів і знайомих!

Вразі непогоди пікнік відбудеться в слідуючу неділю.

Пікніковий Комітет.

НА ПРОДАЖ велика хатина (шанда) на три кімнати: пивниці (селер) 6 X 13, герезд на приміщення автомобіля, шанда на дрова, курник. Лот цілий офеншований; на лоті гарні дерава і живопліт. Маю чистий тайт. Продам дуже тано, бо муть вийдати з Вінніпегу. Цна \$1050.00 готівкою. Згодуюватись під ч.

515